

En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete

April 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Lagförslag.....	4
1.1 Förslag till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete.....	4
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet.....	5
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.....	6
2 Bakgrund.....	8
2.1 Allmänt om stöd vid korttidsarbete.....	8
2.2 Staten står för en större andel av kostnaden under 2020, s.k. korttidspermittering.....	9
2.3 Nedsatta arbetsgivaravgifter.....	9
2.4 Skatteverkets möjligheter att göra kontrollbesök.....	10
2.5 Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet.....	10
3 En tillfällig förstärkning av systemet för stöd vid korttidsarbete.....	11
3.1 Nya nivåer för arbetstids- och löneminskning.....	11
3.2 Skärpt kontroll.....	13
3.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	15
4 Konsekvensanalys.....	16
5 Författningskommentar.....	22
5.1 Förslaget till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete.....	22
5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet.....	23
5.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.....	23

Sammanfattning

I promemorian föreslås att det införs en fjärde nivå för arbetstidsminskning respektive löneminskning i systemet med stöd vid korttidsarbete. Under stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 får arbetstidsminskningen uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid. En arbetstagares löneminskning vid deltagande i sådant korttidsarbete ska uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

Det föreslås även att Skatteverket respektive Tillväxtverket i sin egenskap av handläggande myndighet får genomföra kontrollbesök hos en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd vid korttidsarbete för att kontrollera om arbetsgivaren är berättigad till stöd. Vid kontrollbesök får myndigheten begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och fråga om verksamheten. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. Vidare föreslås att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet även ska omfatta bedrägeribrott, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2020.

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för stöd som lämnas efter godkännande enligt 5 a § samma lag.

2 § Vid tillämpning av 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete får en arbetstagares arbetstidsminskning under stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid.

Vid tillämpning av 13 § samma lag ska arbetstagarens löneminskning vid en sådan arbetstidsminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
 2. Lagen upphör att gälla vid utgången av juli 2020.
 3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt

1. skattebrottslagen (1971:69),
2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),
3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
4. 4 kap. 6 b §, 14 kap. 1–4 och 10 §§ och 15 kap. 10–13 §§ brottsbalken, om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket,
5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,

5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete *eller lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,*

6. 11 kap. 5 § brottsbalken,
7. lagen (2014:836) om näringsförbud,
8. folkbokföringslagen (1991:481), samt
9. lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:453.

² Senaste lydelse 2019:317.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 38 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 a §

Handläggande myndighet får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd är berättigad till stöd. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Myndigheten får vid kontrollbesöket begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. Myndigheten får vid besöket även ställa frågor om verksamheten. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning.

Den som ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan.

38 §¹

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7 och 8 §§

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7, 8 och

samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

36 a §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

2 Bakgrund

2.1 Allmänt om stöd vid korttidsarbete

Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Den 1 januari 2014 trädde ett system med statligt stöd vid korttidsarbete i kraft (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Stöd enligt det systemet får endast lämnas om det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående. Syftet med stödet är att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten. Reglerna för statligt stöd vid korttidsarbete innebär att staten, arbetsgivaren och arbetstagaren delar på kostnaderna för korttidsarbete. Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.17.5.1.3). Bestämmelserna om stöd finns i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete samt förordningen (2020:208) om stöd vid korttidsarbete.

Stödet aktiveras genom att regeringen meddelar föreskrifter för en stödperiod om tolv månader. Denna period kan förlängas en gång med tolv månader. Stödet administreras efter aktivering av Skatteverket.

Den 7 april 2020 trädde ett nytt system för stöd vid korttidsarbete i kraft (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199). Systemet är ett komplement till det tidigare systemet. Stöd enligt det nya systemet kan lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete. Det nya systemet gäller för tid fr.o.m. den 16 mars 2020. Stödet administreras av Tillväxtverket och lämnas efter att verket beslutat om godkännande för stöd. Ett godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,
2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,
3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och
4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Stödperioden är begränsad till sex månader i följd med möjlighet till förlängning i ytterligare tre månader. Den första stödmånaden ska infalla senast 45 dagar efter ett godkännande om stöd.

Efter aktivering eller godkännande ansöker arbetsgivaren om stöd (s.k. preliminärt stöd) som lämnas enligt tre fasta nivåer för arbetstids- och löneminskning.

Stöd kan lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte har kollektivavtal. För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstagares arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till 20, 40 eller 60 procent av ordinarie arbetstid. Har ett centralt kollektivavtal om partiell arbetsbefrielse ingåtts ska arbetsbefrielsen motsvara arbetstidsminskningen. Staten står vid varje nivå för en tredjedel av lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter för den uteblivna arbetstiden medan återstoden

fördelas mellan arbetstagare och arbetsgivare med olika inbördes fördelning beroende på nivån av arbetstidsminskning. Arbetstagarens löneminskning ska uppgå till 12 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 20 procent, till 16 procent om arbetstidsminskningen är 40 procent och till 20 procent om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Underlaget för stöd beräknas genom att arbetstagarens ordinarie lön multipliceras med den avtalade arbetstidsminskningen enligt någon av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskningen samt med en individuell närvarokvot. Preliminärt stöd bestäms därefter genom att underlaget multipliceras med 43 procent.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att göra en avstämning för att fastställa ett slutligt stöd. Avstämningen innebär en jämförelse och bedömning av om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats överensstämmer med de angivna nivåerna i lagen och de avtal som slutits.

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge handläggande myndighet tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. En arbetsgivare får föreläggas att fullgöra dessa skyldigheter och föreläggandet får förenas med vite, såvida inte det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

2.2 Staten står för en större andel av kostnaden under 2020, s.k. korttidspermittering

För att möta arbetsgivarnas behov med anledning av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har stödet för korttidsarbete som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket tillfälligt förstärkts, s.k. korttidspermittering. Förstärkningen innebär att staten under stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020 står för tre fjärdedelar av den totala kostnaden. Löneminskningen ska då i stället för 12, 16 respektive 20 procent uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent. Förstärkningen innebär att preliminärt stöd bestäms genom att underlaget multipliceras med 98,6 procent.

Under 2020 gäller vidare att stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket kan lämnas för uppsägningstid, för verksamhet som huvudsakligen är finansierad av allmänna medel och där det ankommer på det allmänna att tillhandahålla verksamheten samt till arbetstagare som är familjemedlemmar till arbetsgivaren.

2.3 Nedsatta arbetsgivaravgifter

Den 6 april 2020 infördes ytterligare åtgärder på skatteområdet för att lindra de ekonomiska konsekvenserna för företag med anledning av spridningen av det nya coronaviruset (prop. 2019/20:151, bet.

2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204). En av åtgärderna innebär att arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften är nedsatta för ersättningar som ges ut under perioden 1 mars–30 juni 2020 så att endast ålderspensionsavgiften ska betalas. Nedsättningen gäller för upp till 30 anställda per företag och upp till en lönesumma om 25 000 kronor per anställd och månad. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften går att kombinera med stödet vid korttidsarbete.

2.4 Skatteverkets möjligheter att göra kontrollbesök

Förfarandet vid uttag av skatter och avgifter regleras i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. I skatteförfarandelagen finns bestämmelser om kontrollbesök avseende lagens system för kassaregister, personalliggare och torg- och marknadshandel, se 42 kap. 6–9 §§ SFL.

När det gäller systemet för personalliggare har Skatteverket möjlighet att göra oannonserade kontrollbesök i en verksamhetslokal för att kontrollera personalliggaren. Skyldighet att föra personalliggare gäller för den som bedriver verksamhet inom bygg-, restaurang-, frisör- eller tvätteribranschen samt inom service av motorfordon, kropps- och skönhetsvård och för livsmedels- eller tobaksgrossister.

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller inom byggbranschen tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter. Kontrollbesöket får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad (42 kap. 8 § SFL).

Syftet med kontrollen ska vara att kontrollera att det finns en personalliggare tillgänglig i verksamhetslokalen som uppfyller föreskrivna krav. I det ligger att Skatteverket ska kontrollera att de personer som vid kontrollbesöket är verksamma också är upptagna i personalliggaren. Det handlar alltså om att få en omedelbar bild av om dokumentations-skyldigheten följs (prop. 2010/11:165 s. 877 och prop. 2014/15:6 s. 94). Den som enligt ett beslut om kontrollbesök ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Detta eftersom en underrättelse i förväg skulle förta effekten av kontrollen (prop. 2010/11:165 s. 877 f). Underrättelse om beslutet ska dock lämnas så snart det kan ske utan att kontrollen förlorar sin betydelse (42 kap. 10 § SFL). Ett kontrollbesök ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan (42 kap. 11 § SFL).

2.5 Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Sedan 1998 har Skatteverket i uppgift att medverka i vissa brottsutredningar samt att bedriva underrättelseverksamhet avseende viss brottslighet. Den brottsbekämpande verksamheten bedrivs inom den s.k.

skattebrottsenheten, som är organisatoriskt skild från andra verksamheter inom Skatteverket. Bestämmelser om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet finns i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. Medverkan i brottsutredningar sker på begäran av och under ledning av åklagare medan underrättelseverksamheten bedrivs självständigt av Skatteverket. Verksamheten är begränsad till vissa brott som har anknytning till Skatteverkets övriga verksamhet, den s.k. brottskatalogen.

Av 1 § första stycket lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet framgår att brottskatalogen omfattar brott enligt skattebrottslagen (1971:69), brott mot låneförbudet i aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m., bokföringsbrott, brott enligt lagen (2014:836) om näringsförbud, brott enligt folkbokföringslagen (1991:481) och brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvåtsbrott samt gärningar som faller under bedrägeribrotten i 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och brott enligt särskilt angivna bestämmelser i 4, 14 och 15 kap. brottsbalken (bl.a. olovlig identitetsanvändning, urkundsförfalskning och osant intygande), om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket.

Skatteverket får dessutom medverka vid undersökning av annat brott om åklagaren anser att det finns särskilda skäl för detta (1 § andra stycket).

Av 6 § framgår att Skatteverkets verksamhet enligt den aktuella lagen även omfattar att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet som avses i 1 § första stycket. Bestämmelsen i 6 § avser bl.a. den del av skattebrottsenhetens verksamhet som benämns underrättelseverksamheten.

3 En tillfällig förstärkning av systemet för stöd vid korttidsarbete

3.1 Nya nivåer för arbetstids- och löneminskning

Förslag: För stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 införs för stöd vid korttidsarbete som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket en fjärde nivå för arbetstidsminskning respektive löneminskning. Under denna period får arbetstagarens arbetstidsminskning uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid. Arbetstagares löneminskning ska vid en sådan arbetstidsminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

Skälen för promemorians förslag: Den påverkan som coronavirusets spridning har på såväl företag som samhällsekonomin är av unik karaktär. Det är angeläget att dämpa de negativa effekter som krisen ger upphov till och att underlätta bevarandet av arbetstillfällen i företag som möter kraftigt vikande efterfrågan. I samband med införandet av det förstärkta stödet vid

korttidsarbete, s.k. korttidspermittering, uttalade regeringen att ett än mer flexibelt system där arbetstiden minskas med mer än 60 procent kunde övervägas (prop. 2019/20:132 s. 62).

Det framstår som lämpligt att tillfälligt förstärka systemet ytterligare genom att införa en ny högre nivå för arbetstidsminskning. Vid valet av nivå behöver hänsyn bl.a. tas till andra krisåtgärder i form av nedsatta arbetsgivaravgifter som går att kombinera med stödet vid korttidsarbete samt risken för fusk och missbruk. En nivå för arbetstidsminskning på 100 procent skulle medföra att arbetsgivaren i vissa fall skulle få ersättning för mer än 100 procent av lönekostnaderna vid den subventionsgrad som gäller för 2020 i kombination med de nedsatta arbetsgivaravgifterna. En sådan ordning bedöms inte vara lämplig. Inte heller en nivå på 90 procent bedöms vara lämplig.

Utöver de befintliga nivåerna för arbetstidsminskning om 20, 40 och 60 procent bör det därför vara möjligt att för en begränsad tid avtala om och erhålla stöd för en arbetstidsminskning om 80 procent. Precis som för de befintliga nivåerna i korttidspermitteringssystemet bör staten även vid 80 procents arbetstidsminskning svara för 75 procent av kostnaden för arbetstidsminskningen.

Frågan är därefter vilken nivå på löneminskning och därmed fördelning av kostnaden mellan arbetstagare och arbetsgivare som bör knytas till den nya nivån för arbetstidsminskning. Vid valet av nivåer för löneminskning vid förstärkningen av stödet vid korttidsarbete var utgångspunkten att förhållandet mellan arbetsgivarens och arbetstagarens andel av kostnaden skulle vara detsamma som enligt de ordinarie reglerna för stöd vid korttidsarbete (prop. 2019/20:132 s. 62). Vid en arbetstidsminskning på 60 procent står arbetstagaren för 12,5 procent av kostnaden och arbetsgivaren för 12,5 procent av lönekostnaden för den uteblivna arbetstiden. Det innebär för arbetstagarens del en löneminskning med 7,5 procent.

Om arbetstidsförkortningen utökas till 80 procent kan det finnas skäl att jämfört med 60-procentsnivån låta arbetstagaren bära en något större andel av den ytterligare kostnaden än arbetsgivaren. På så sätt lättas kostnadsbördan ytterligare för arbetsgivaren. Det framstår även som rimligt att arbetstagaren får en större lönesänkning om denne bara arbetar 20 procent av ordinarie arbetstid, inte minst om korttidsarbetet pågår under en längre tid.

Vid en samlad bedömning framstår det som en lämplig avvägning att låta arbetstagaren stå för 15 procent av kostnaden och arbetsgivaren för 10 procent av lönekostnaden för den uteblivna arbetstiden. Vid 80 procents arbetstidsminskning innebär det för arbetstagarens del en löneminskning med 12 procent.

Förstärkningen av stödet bör gälla under tre månader.

3.2 Skärpt kontroll

Förslag: Handläggande myndighet får genomföra kontrollbesök hos en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd för att kontrollera om arbetsgivaren är berättigad till stöd. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Myndigheten får vid kontrollbesök begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och ställa frågor om verksamheten. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. Den som ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan. Beslut om kontrollbesök får inte överklagas.

Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska även omfatta bedrägeribrott, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

Skälen för promemorians förslag

Möjlighet att genomföra kontrollbesök

Stöd vid korttidsarbete kan uppgå till stora belopp. Det gäller särskilt för det tillfälligt förstärkta stödet men även vid ordinarie stödnivå. Det är viktigt för systemets legitimitet att stödet lämnas på korrekta grunder och med rätt belopp. Stödet behöver därför omgärdas av välavvägda mekanismer som möjliggör en effektiv kontroll av utbetalningar och stödmottagande arbetsgivare.

Stöd vid korttidsarbete som lämnas efter aktivering av regeringen enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete handläggs av Skatteverket. Stöd som lämnas efter godkännande enligt 5 a § samma lag handläggs av Tillväxtverket. Som framgår av avsnitt 2.1 har en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd en skyldighet att ge den handläggande myndigheten, dvs. Skatteverket respektive Tillväxtverket, tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Det finns dock behov av att komplettera denna kontrollmöjlighet med ytterligare åtgärder. Det bedöms bl.a. som angeläget att den handläggande myndigheten kan kontrollera att storleken på den arbetstidsminskning som arbetsgivaren anger i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning är korrekt.

Skatteverket respektive Tillväxtverket bör därför som ett komplement få möjlighet att när som helst, dvs. utan någon föregående misstanke om oegentligheter, få göra oannonserade besök, s.k. kontrollbesök, i verksamheten hos en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd för att kontrollera om arbetsgivaren är berättigad till stöd och att stöd betalas ut med rätt belopp. När stöd lämnas efter godkännande kommer således Tillväxtverket ha möjlighet att göra kontrollbesök och när stöd lämnas efter aktivering av regeringen kommer Skatteverket ha motsvarande möjlighet att göra kontrollbesök.

Vid kontrollbesöket bör myndigheten kunna begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och ställa frågor om verksamheten. Uppgifter om verksamheten som kan vara av intresse är bl.a. uppgifter om arbetstider och verksamhetens närmare bedrivande under korttidsarbete. De uppgifter som lämnas bör kunna stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. På detta sätt kan Skatteverket respektive Tillväxtverket få ett fylligare underlag för att kunna bedöma och kontrollera rätten till stöd vid korttidsarbete. Besöken behöver kunna vara oannonserade eftersom en underrättelse i förväg skulle förta effekten av kontrollen.

Kontroll bör bara få genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet som t.ex. en byggarbetsplats. Kontrollbesök får dock, i likhet med vad som gäller för kontrollbesök på byggarbetsplatser för kontroll av personalliggare, inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Begreppet verksamhetslokal är avsett att ha samma innebörd som i 3 kap. 18 § SFL. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att arbetsgivarens verksamhet inte hindras i onödan. Det finns inget krav på att korttidsarbete tillämpas i just de lokaler där ett kontrollbesök sker även om detta får antas komma att vara det vanligaste.

Beslut om kontrollbesök ska inte kunna överklagas. En överklagandemöjlighet skulle förta effekten med besök, inte minst då de föreslås kunna ske oannonserade.

Utvidgad brottskatalog

I dag omfattar brottskatalogen i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet bl.a. skattebrott och bokföringsbrott och vissa andra särskilt angivna typer av brott som har anknytning till Skatteverkets verksamhet (se avsnitt 2.5). En brottslighet som ansetts ha ett klart samband med Skatteverkets verksamhet är bedrägeribrott med koppling till bestämmelserna om skattereduktion för hushållsarbete, dvs. rut- och rotavdragen (prop. 2016/17:89 s. 42). Detta uttrycks i 1 § första stycket 5 lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet så att Skatteverkets verksamhet enligt lagen omfattar brott enligt 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. De paragrafer i brottsbalken som det hänvisas till omfattar olika grader av bedrägeribrott samt försök, förberedelse och stämpling till bedrägeribrott. Även sådana bedrägerier som begås genom att förorsaka felaktiga utbetalningar från Skatteverket inom ramen för systemet för stöd vid korttidsarbete har ett klart samband med Skatteverkets verksamhet. Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet föreslås därför även omfatta bedrägeribrotten, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete. Det kan både handla om att de oriktiga uppgifterna har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund och med ett för högt belopp. Av 37 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a § (se avsnitt 2.1). Endast

sådana fall där den brottsliga gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet i egenskap av handläggande myndighet bör omfattas. Förslaget syftar till att Skatteverket ska kunna bedriva förebyggande verksamhet samt underrättelse- och utredningsverksamhet mot bedrägerier som riktar sig mot det system för stöd vid korttidsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2014, om regeringen skulle aktivera det stödet enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. På så sätt kan Skatteverkets särskilda kompetens inom detta sakområde tillvaratas i det brottsbekämpande arbetet.

För bedrägerier som riktar sig mot det nya system för stöd vid korttidsarbete som Tillväxtverket är handläggande myndighet för, saknas en sådan anknytning till Skatteverket som krävs för att motivera ett tillägg i brottskatalogen. Trots att Tillväxtverkets hantering alltså inte bör omfattas av brottskatalogen, bör skattebrottsenheten ändå kunna medverka i brottsutredningar avseende sådana brott på begäran av åklagare, om brottet har samband med misstänkt skattebrottslighet. Enligt 1 § andra stycket lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ges en möjlighet för åklagare att anlita biträde av Skatteverket vid brottsutredningar som avser även andra brott än de som anges i brottskatalogen. Skatteverket får medverka vid undersökning av sådana andra brott om det föreligger särskilda skäl. Vid bestämmelsens tillkomst anfördes att skattebrottsenheten bör kunna biträda åklagare även vid förundersökning av andra slags brott än de särskilt uppräknade, om det är lämpligt med hänsyn till brottets beskaffenhet och dess samband med t.ex. misstänkt skattebrottslighet, se propositionen Skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar, m.m. (prop. 1997/98:10 s. 48). Den verksamhet inom skattebrottsenheten som syftar till att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som Skatteverket får utföra på eget initiativ omfattar dock endast sådana särskilt uppräknade brott som framgår av brottskatalogen.

3.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Den nya lagen om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete ska träda i kraft den 1 juni 2020. Lagen tillämpas för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020. Lagen upphör att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

Ändringarna i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och lagen om stöd vid korttidsarbete ska träda i kraft den 1 juni 2020.

Skälen för promemorians förslag: Med hänsyn till spridningen av det nya coronaviruset är det angeläget att den tillfälliga förstärkningen av stödet vid korttidsarbete träder i kraft så snart som möjligt. Samtidigt bör den nya nivån för arbetstids- och löneminskning gälla från och med ett månadsskifte för att minska den administrativa bördan och minimera risken för missförstånd. Det föreslås därför att den nya lagen träder i kraft den 1 juni 2020.

En förutsättning för stöd vid korttidsarbete är att arbetstids- och löneminskningen har stöd i avtal (15 och 16 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete). Införandet av korttidsarbete förutsätter således att arbetstagare och arbetsgivare är överens. Korttidsarbete utgör vidare en förmån för såväl arbetsgivare som arbetstagare. Arbetstagaren får visserligen gå ner i lön men detta kompenseras av en proportionerligt större arbetstidsminskning. Arbetsgivaren mottar stöd direkt från staten. Mot denna bakgrund är det motiverat att låta de nya bestämmelserna tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 maj 2020.

Som anges i avsnitt 3.1 ska förstärkningen vara tillfällig. Lagen bör därför upphöra att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen bör dock fortfarande gälla för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

Ändringarna i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och lagen om stöd vid korttidsarbete bör träda i kraft den 1 juni 2020.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av de föreslagna förändringarna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas.

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget om att tillfälligt förstärka stödet vid korttidsarbete ytterligare syftar till att minska lönekostnaderna för företagen och att därigenom förhindra att livskraftiga företag slås ut och att sysselsättningen faller kraftigt till följd av coronaviruset.

Det finns flera alternativa sätt att tillfälligt förstärka stödet vid korttidsarbete. Ett alternativ vore att möjliggöra 100-procentig arbetstidsförkortning. Ett annat alternativ vore att låta det förstärkta stödet gälla under en längre period än tre månader. Den ytterligare kostnadslättnaden för företag som ett ännu mer generöst stöd innebär måste dock vägas mot kostnadsbördan för skattebetalarna och de risker för fusk och missbruk som följer av omfattande stödsystem. Att möjliggöra full (100-procentig) arbetstidsförkortning skulle också innebära att arbetsgivaren under maj och juni 2020 under vissa omständigheter skulle kompenseras för mer än 100 procent av sina lönekostnader, eftersom arbetsgivaravgifterna då tillfälligt är nedsatta till att endast omfatta ålderspensionsavgiften (10,21 procent). Att inte göra någon ytterligare förstärkning alls av stödet vid korttidsarbete skulle riskera att tvinga många företag att inom kort säga

upp personal, vilket skulle försvåra den rådande situationen på arbetsmarknaden ytterligare.

Offentligfinansiella effekter

När regeringen lade fram förslaget om ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete bedömdes att kostnaderna för förslaget kommer att uppgå till 2,42 miljarder kronor 2020 och till 0,35 miljarder kronor under 2021 och åren därefter (prop. 2019/20:132, s. 112). Beräkningarna baserades då på att i genomsnitt ca 15 000 personer per månad skulle omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Sedan förslaget lämnades har emellertid Finansdepartementets prognos över antalet personer som kommer att omfattas av korttidsarbete reviderats upp betydligt. Vid utgången av mars 2020 bedömdes att i genomsnitt omkring 120 000 personer per månad skulle omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Av denna anledning föreslår regeringen i vårandringsbudgeten (prop. 2019/20:99, avsnitt 6.23) att ytterligare 17,06 miljarder kronor anslås för stöd vid korttidsarbete. Därmed finns 19,48 miljarder kronor budgeterade för stöd vid korttidsarbete under 2020. Till detta kommer 20 miljoner kronor i ökat anslag till Tillväxtverket för att myndigheten skyndsamt ska kunna utveckla erforderligt systemstöd och hantera ansökningar om stöd (prop. 2019/20:132, s. 112).

Finansdepartementets aktuella prognos är att i genomsnitt 270 000 personer per månad kommer att omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Baserat på denna prognos beräknas den nu föreslagna förstärkningen av stödet vid korttidsarbete försvaga den offentliga sektorns finanser med 5,22 miljarder kronor under 2020 (se tabell 4.1). Eftersom åtgärden föreslås vara begränsad till perioden maj–juli 2020, uppstår ingen effekt på de offentliga finanserna under 2021 eller därefter, utöver en försumbar effekt i form av ökade ränteutgifter för statsskulderna. I beräkningen antas att 80 procent av de anställda som omfattas av korttidsarbete under perioden maj–juli går ned maximalt i arbetstid (dvs. 80 procent), att 10 procent går ned 60 procent i arbetstid och att 5 procent vardera går ned 40 respektive 20 procent i arbetstid. Arbetstidsförkortning antas således i genomsnitt uppgå till 73 procent under dessa tre månader.

Tabell 4.1 Offentligfinansiell effekt av förstärkt stöd vid korttidsarbete
Miljarder kronor

	2020	2021	2022	Varaktig effekt
Effekt av förslag	-5,22	0	0	0

Anm. Effektberäkningen baseras på antagandet att i genomsnitt 270 000 individer per månad deltar i korttidsarbete och att månadslönen bland berörda anställda i genomsnitt är 32 700 kronor. Det genomsnittliga antalet deltagare per månad antas vara 270 000 även under maj–juli, dvs. perioden under vilken 80-procents arbetstidsförkortning föreslås bli möjlig.

Prognosen för antalet individer i korttidsarbete är mycket osäker. Det finns därför skäl att kontrastera ovanstående beräkning med alternativa scenarier avseende deltagande i korttidsarbete. I tabell 4.2 redovisas beräkningar av de totala kostnaderna för stöd vid korttidsarbete under

budgetåret 2020 om antalet individer per månad är i genomsnitt 120 000, 270 000, 350 000, 500 000 och 700 000. Beloppet längst upp till vänster i tabellen (19,5 miljarder kronor) följer av att nuvarande budgeterade medel baseras på bedömningen att i genomsnitt 120 000 personer per månad deltar i korttidsarbete. De tillkommande kostnaderna av förslaget vid detta genomsnittliga antalet deltagare beräknas till 2,3 miljarder kronor. Om antalet deltagare uppgår till i genomsnitt 270 000 per månad, som i den senaste prognosen, beräknas de totala kostnaderna uppgå till 43,8 miljarder med befintliga regler, vilket är drygt 24 miljarder kronor mer än budgeterade medel. De tillkommande kostnaderna av förslaget är då 5,2 miljarder kronor, vilket motsvarar den offentligfinansiella effekten som redovisas i föregående tabell. De totala kostnaderna för stöd vid korttidsarbete vid detta antalet deltagare uppgår därmed till 49 miljarder kronor, vilket ger ett tillkommande finansieringsbehov på 29,6 miljarder kronor.

Beräkningsantagandena är sådana att de totala kostnaderna ökar i proportion till det genomsnittliga antalet deltagare i korttidsarbete. De beräknade kostnaderna är därför t.ex. ungefär tre gånger så höga vid 350 000 deltagare som vid 120 000 deltagare per månad.

Tabell 4.2 Kostnader för stöd vid korttidsarbete under 2020 vid olika antal deltagare (i tusental)

Miljarder kronor

	Antal anställda med arbetstidsförkortning				
	120	270	350	500	700
Nuvarande regelverk	19,5	43,8	56,8	81,1	113,6
Tillkommande kostnader av förslag	2,3	5,2	6,8	9,7	13,5
Totala kostnader med förslag	21,8	49,0	63,6	90,8	127,1
<i>Tillkommande finansieringsbehov</i>	<i>2,3</i>	<i>29,6</i>	<i>44,1</i>	<i>71,3</i>	<i>107,7</i>

I prognosen över antalet korttidspermitterade personer (270 000) ingår att betydligt fler kommer att delta i korttidsarbete de närmaste månaderna och att antalet deltagare i slutet av året kommer att vara betydligt lägre. Prognoser för ett fåtal månader bedöms dock vara behäftat med större osäkerhet än prognoser för hela perioden 16 mars – 31 december 2020. Kostnadsberäkningarna som redovisas ovan baseras därför på antagandet att samma antal personer i genomsnitt deltar i korttidsarbete under perioden 16 mars – 31 december 2020. Om antalet deltagare i stället antas vara *dubbelt* så stort under perioden maj-juli jämfört med månads-genomsnittet för året som helhet, skulle kostnaden av förslaget fördubblas, till 10,44 miljarder kronor under 2020.⁴

⁴ I denna beräkning antas det månatliga genomsnittet korttidspermitterade personer vara 540 000 under perioden maj-juli och ca 145 000 under övriga månader. Detta innebär att månads-genomsnittet för perioden som helhet (16 mars – 31 december 2020) uppgår till 270 000, vilket är samma månads-genomsnitt som aktuell prognos.

Effekter för sysselsättning

Effekterna på sysselsättningen av stödet vid korttidsarbete beskrivs i Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, s. 80 och 81). I den görs den samlade bedömningen att ett öppet och permanent system för stöd vid korttidsarbete innebär försumbara effekter på den varaktiga sysselsättningen, antalet arbetade timmar och arbetslösheten. Generellt kan dock sådana system förväntas jämna ut variationer i den aggregerade arbetslösheten och sysselsättningen över tid. Ett ytterligare förstärkt system för stöd vid korttidsarbete under perioden maj–juli 2020 förväntas därför motverka de negativa konsekvenserna på sysselsättningen som förknippas med den nuvarande ekonomiska nedgången. Förslaget bedöms mildra fallet i antalet sysselsatta och bromsa ökningen i antalet arbetslösa.

Effekter för företagen

Systemet för stöd vid korttidsarbete förväntas gynna företag med tillfälliga ekonomiska svårigheter som uppfyller kraven för stöd vid korttidsarbete. Dessa företag kommer kunna hantera exogena och tillfälliga efterfrågesvängningar och störningar i verksamheten utan att behöva säga upp personal i sådan omfattning som annars hade varit fallet. Stödsystemet är öppet för ansökningar från alla typer av företag och branscher. Införandet av den nya nivån för tillåten arbetstids- och löneminskning kan innebära en viss ökning av den administrativa bördan för arbetsgivare som behöver omförhandla avtal och anpassa schemaläggning, etc. Samtidigt uppvägs sannolikt detta helt av möjligheten till en större kostnadsminskning. Förslaget innebär ingen förändring av de kriterier och krav i övrigt som redan gäller för stöd vid korttidsarbete.

Den redan beslutade ökningen av statens andel av kostnaden för korttidsarbete under perioden 16 mars till 31 december 2020 innebär att företag kan låta anställda gå ned i arbetstid med 20, 40 eller 60 procent med en löneminskning på 4, 6, respektive 7,5 procent. Vid 60 procents arbetstidsförkortning innebär systemet en kostnadsminskning för företaget med 52,5 procent (se tabell 4.3).

Den föreslagna förstärkningen av systemet under perioden maj–juli 2020 innebär att berättigade företag kan låta sina anställda gå ned 80 procent i arbetstid (se kolumn längst till höger i tabell 4.3). Eftersom den anställdes lön minskas med 12 procent innebär förslaget att företagets kostnadsminskning uppgår till 72 procent vid 80 procents arbetstidsförkortning. För en anställd med en månadslön på 32 700 kronor innebär förslaget att företagets lönekostnader (dvs. löner och arbetsgivaravgifter) minskar med 30 942 kronor per månad under perioden maj–juli.

Utöver stödet vid korttidsarbete, minskar även arbetsgivarens lönekostnader till följd av de tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifterna under perioden mars–juni 2020. Eftersom förstärkningen av stödet vid korttidsarbete föreslås gälla under perioden maj–juli, sker alltså en överlappning mellan de två åtgärderna under maj och juni. Arbetstidsförkortning med 60 procent i kombination med nedsättningen av arbetsgivaravgifterna innebär en total kostnadsminskning för arbetsgivaren på ca 65 procent om arbetsgivaren har upp till 30 anställda. Vid 80 procents arbetstidsförkortning är motsvarande kostnadsminskning

drygt 84 procent (kostnadsminskningen är som högst 86,2 procent och gäller för månadslöner upp till ca 28 400 kronor).

Tabell 4.3 Effekter för arbetsgivaren vid olika nivåer av arbetstidsförkortning

Kronor per månad och procent

Arbetstidsförkortning	20%	40%	60%	80%
Förutsättningar				
Subventionsgrad ¹	75%	75%	75%	75%
Arbetsgivarens andel ¹	5,0%	10,0%	12,5%	10,0%
Arbetstagarens andel ¹	20,0%	15,0%	12,5%	15,0%
Lönesänkning ²	4,0%	6,0%	7,5%	12,0%
Effekter (vid månadslön 32 700 kr)				
Kostnadsminskning av sänkt lön	1 719	2 578	3 223	5 157
Statligt stöd till arbetsgivaren	6 446	12 892	19 338	25 785
Arbetsgivarens nettokostnad	34 809	27 504	20 413	12 033
Kostnadsminskning	8 165	15 471	22 562	30 942
<i>Kostnadsminskning (procent)</i>	<i>19,0%</i>	<i>36,0%</i>	<i>52,5%</i>	<i>72,0%</i>
Effekt av nedsatta arbetsgivaravgifter				
Nedsättning av arbetsgivaravgifter ³	5 303	5 303	5 303	5 303
Total kostnadsminskning	13 468	20 773	27 864	36 244
<i>Total kostnadsminskning (procent)</i>	<i>31,3%</i>	<i>48,3%</i>	<i>64,8%</i>	<i>84,3%</i>

Anm. Beräkningarna redovisas i kronor per månad och baseras på en månadslön på 32 700 kronor. ¹ De tre raderna "Subventionsgrad", "Arbetsgivarens andel" och "Arbetstagarens andel" summerar till 100 procent och anger hur lönekostnaden för utebliven arbetstid fördelas mellan staten, arbetsgivaren och arbetstagaren.

² Lönesänkningen i procent motsvarar arbetstagarens kostnadsandel i raden ovan multiplicerat med den procentuella nedsättningen i arbetstid. ³ Nedsättningen gäller under mars–juni och uppgår till maximalt 5 303 kronor per månad, givet att den anställde har en månadslön på minst 25 000 kronor.

Effekter för kommuner och regioner

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för kommunernas organisation och verksamhet.

I enlighet med den samlade bedömningen i Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, s. 82 och 83) kan ett förstärkt stöd vid korttidsarbete innebära positiva effekter för lands- och glesbygdskommuner. Individer i dessa kommuner som varslas behöver troligtvis i relativt hög grad flytta till en annan del av landet för att komma närmare de lediga jobben. Det nuvarande förslaget skulle kunna innebära färre varsel, stabilare sysselsättning och mindre svängningar i lands- och glesbygdskommunernas skatteunderlag.

Effekter för enskilda

Ett ytterligare förstärkt system för stöd vid korttidsarbete under perioden maj–juli 2020 förväntas främst gynna två grupper av individer. Den ena gruppen utgörs av företagsägare som via möjligheter till mer omfattande stöd inte behöver säga upp personal och därmed snabbare kan återgå till normal produktion efter den ekonomiska nedgången. Förslaget bedöms även gynna individer som kan förväntas kunna komma i fråga för

korttidsarbete på 80 procent. För dessa individer kan stödet bidra till ökad anställningsstrygghet. Arbetstagaren får gå ner i lön men detta kompenseras av en proportionerligt större arbetidsminskning.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Effekterna för den ekonomiska jämställdheten av stödet vid korttidsarbete diskuteras i Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, s. 83). Där konstateras att män i högre utsträckning än kvinnor kan komma att gynnas ekonomiskt av förslaget, och att den ekonomiska jämställdheten därför kan minska. Den samlade bedömningen är dock att förslaget sannolikt inte medför några större permanenta konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten. Eftersom det nuvarande förslaget om förstärkt stöd vid korttidsarbete är tidsbegränsat till tre månader, finns starka skäl att anta att eventuellt tillkommande effekter på den ekonomiska jämställdheten endast är tillfälliga.

Effekter för inkomstfördelningen

Effekterna för inkomstfördelningen av stödet vid korttidsarbete redogörs för i Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, s. 84). Slutsatsen är att förslaget kan bidra till ökade ekonomiska skillnader, men att de samlade effekterna mest sannolikt är små och tillfälliga. I och med att nuvarande förslag om förstärkt stöd vid korttidsarbete är tidsbegränsat till tre månader, bedöms eventuellt tillkommande effekter också vara små och tillfälliga.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Tillväxtverket handlägger ansökningar om godkännande för stöd vid korttidsarbete, ansökningar om preliminärt stöd efter godkännande samt anmälan om avstämning. Införandet av en fjärde nivå för arbetstids- och löneminskning skulle kunna innebära en viss ökning av antalet ansökningar om godkännande men i de allra flesta fall torde det bara innebära att arbetsgivare som ändå hade tillämpat korttidsarbete anpassar korttidsarbetets omfattning till den nya nivån, vilket bedöms kunna medföra nya ansökningar om preliminärt stöd. Tillväxtverket kommer därutöver att behöva uppdatera informationsmaterial och anpassa IT-system. Regeringen avser återkomma med hanteringen av Tillväxtverkets merkostnader till följd av förslagen i denna promemoria.

Med en högre ersättningsgrad krävs också större kontroll. De handläggande myndigheterna, dvs. Tillväxtverket respektive Skatteverket föreslås få möjlighet att göra kontrollbesök. Möjligheten att göra kontrollbesök kommer att innebära att myndigheterna får bättre beslutsunderlag. Införandet av kontrollbesök innebär en ny arbetsuppgift för myndigheterna. Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för Skatteverket eftersom stödet inte har aktiverats enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete.

Beslut enligt lagen om stöd vid korttidsarbete kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förslaget att införa en fjärde nivå för arbetstids- och löneminskning bedöms inte påverka måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. Möjligheten till kontroll-

besök kan medföra en ökning av antalet ärenden om återbetalning, vilket i sin tur skulle kunna leda till något fler överklaganden. Eventuell påverkan på domstolarnas kostnader till följd av detta ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget om en utvidgad brottskatalog i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet innebär att Skatteverkets kompetens kommer att kunna tillvaratas i större utsträckning i det brottsbekämpande arbetet för det fall regeringen beslutar att aktivera stödet enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för Skatteverket eftersom stödet inte har aktiverats enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. Detta kan då förväntas innebära ett ökat ärendeflöde till åklagare, vilket i sin tur troligen kommer att innebära en begränsad ökning av antalet mål i allmän domstol. Dessa kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några effekter för miljön.

Användande av korttidsarbete kan påverka lönestatistiken och ge en snedvriden bild av denna. Detta är något som måste hanteras av berörda aktörer.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete

1 §

Paragrafen anger att lagen gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för sådant stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket enligt 5 a § i den lagen.

2 §

Av *första stycket* framgår att vid tillämpning av bestämmelserna om arbetstidsminskning i 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete får för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 en arbetstages arbetstidsminskning uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid. Det är således fråga om en ytterligare nivå av arbetstidsminskning utöver de som redan anges i 12 § nämnda lag.

Enligt *andra stycket* ska, vid tillämpning av bestämmelserna om löneminskning i 13 § lagen om stöd vid korttidsarbete, arbetstages löneminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön vid en sådan arbetstidsminskning som anges i första stycket.

Vad som avses med ordinarie arbetstid och ordinarie lön framgår av 4 § 1 och 2 lagen om stöd vid korttidsarbete.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 juni 2020. Av 2 § följer dock att den tillämpas för tid från och med den 1 maj 2020. Enligt *andra punkten* upphör lagen att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen gäller dock enligt *tredje punkten* fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

1 §

I paragrafen regleras vilka brott som omfattas av Skatteverkets verksamhet enligt lagen.

Av *första stycket punkt 5* framgår att bedrägeribrotten i 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken omfattas, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. I denna punkt görs ett tillägg som innebär att verksamheten även kommer att omfatta bedrägeribrott, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Ändringen innebär att verksamheten kommer att omfatta bedrägerier som begås genom att förorsaka felaktiga utbetalningar från Skatteverket inom ramen för systemet för stöd vid korttidsarbete. Av 37 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a §. Bestämmelsen tar bara sikte på fall där den brottsliga gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet i egenskap av handläggande myndighet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

5.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

36 a §

Paragrafen, som är ny, reglerar rätten att göra kontrollbesök. Av *första stycket* framgår att handläggande myndighet får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd är berättigad till stöd. Av 37 § framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a §. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Begreppet verksamhetslokal har samma innebörd som i 3 kap. 18 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Med verksamhetslokal avses därmed utrymmen som huvudsakligen används i verksamhet som medför eller kan antas medföra bokförings-skyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som bedrivs av en annan juridisk person än ett dödsbo. Med verksamhetslokal avses även markområden, transportmedel, förvaringsplatser och andra utrymmen som disponeras eller kan antas disponeras i verksamheten. Med annan plats avses en plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet men som inte kan sägas utgöra en verksamhetslokal, t.ex. en byggarbetsplats. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Av *andra stycket* framgår att handläggande myndighet vid kontrollbesök får begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och ställa frågor om verksamheten. Uppgifter om verksamheten som kan vara av intresse är bl.a. uppgifter om arbetstider och verksamhetens närmare bedrivande under korttidsarbete. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning.

Av *tredje stycket* framgår att den som ska kontrolleras inte behöver underrättas om beslutet i förväg. Vidare anges att kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan. Det är ett krav på allmänt hänsynstagande till arbetsgivaren.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

38 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande. Paragrafen ändras så att det anges att handläggandes myndighets beslut om kontrollbesök enligt 36 a § inte går att överklaga.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.